

Literatura

- BÁRTLOVÁ, S., HNILICOVÁ, H. *Vybrané metody a techniky výzkumu. Zjišťování spokojenosti pacientů*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2000. 118 s. ISBN 80-7013-311-2
- CSÉFALVAY, Z., GÚTHOVÁ, M. *Augmentatívna a alternatívna komunikácia*. Rehabilitácia, 2000: 33, 4, s. 201–205
- ČERVINKOVÁ, E. a kol. *Ošetrovatelské diagnózy*. 2. vydání. Brno: IDV PZ, 2001. 165 s. ISBN 80-7013-332-5
- České ošetrovatelství 1. *Koncepcie českého ošetrovatelství. Základní terminologie*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 1998. 50 s. ISBN 80-7013-263-9
- České ošetrovatelství 2. *Zajišťování kvality ošetrovatelské péče, Etický kodex sester, Charty práv pacientů*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 1998. 47 s. ISBN 80-7013-270-1
- České ošetrovatelství 5. *Manuálek o etice*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2000. 46 s. ISBN 80-7013-310-4
- České ošetrovatelství 11. *Sestra – reprezentant profese*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2002. 78 s. ISBN 80-7013-368-6
- DOENGES, E. M., MOORHOUSE, F. M. *Kapesní průvodce zdravotní sestry*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. 568 s. ISBN 80-247-0242-8
- FRIEDLOVÁ, K. *Bazální stimulace v základní ošetrovatelské péči*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 168 s. ISBN 978-80-247-1314-4
- HÁJEK, K. *Práce s emocemi pro pomáhající profese*. 1. vydání. Praha: Portál, 2006. 119 s. ISBN 80-7367-107-7
- HAŠKOVCOVÁ, H. *České ošetrovatelství 10. Manuálek sociální gerontologie*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2002. 72 s. ISBN 80-7013-363-5
- HAŠKOVCOVÁ, H. *Fenomén stáří*. 1. vydání. Praha: Panorama, 1990. 416 s. ISBN 80-7038-158-2
- HAWKINS, P., SHOHET, R. *Supervize v pomáhajících profesích*. 1. vydání. Praha: Portál, 2004. 202 s. ISBN 80-7178-715-9
- HERMAN, J., HERMANOVÁ, M., a kol. *Základy managementu sociálních služeb*. 1. vydání. Brno: T.I.G.E.R., 2008. 159 s. ISBN 57-860-08
- HERMANOVÁ, M., HERMAN, J., PROKOP, J. *Aktuální kapitoly z péče o seniory*. 1. vydání. Brno: T.I.G.E.R., 2008. 111 s. ISBN 57-858-08
- JAROŠOVÁ, D. *Péče o seniory*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006. 110 s. ISBN 80-7368-110-2
- JUŘENÍKOVÁ, P. *Zásady edukace v ošetrovatelské praxi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. 80 s. ISBN 978-80-247-2171-2
- KALVACH, Z., a kol. *Geriatric a gerontologie*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2004. 861 s. ISBN 80-247-0548-6
- KLEVETOVÁ, D., DLABALOVÁ, I. *Motivační prvky při práci se seniory*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008. 208 s. ISBN 978-80-247-2169-9
- KUČEROVÁ, Z. *Úhrady zdravotní péče v ústavech sociálních služeb*. Florence, Akcent. Informační kanál Všeobecné zdravotní pojišťovny, ročník 1, číslo 3, březen 2010
- LANDEWEER, G. G. *Kraniosakrální terapie, cvičení na odstranění blokad*. 1. vydání. Olomouc: Fontána, 2009. 280 s. ISBN 978-80-7336-538-7
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Rozhovor lékaře s pacientem*. 2. přepracované vydání. Brno: IDV PZ, 1995. 155 s. ISBN 80-7013-187-X

- LINHARTOVÁ, V. *Praktická komunikace v medicíně*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 152 s. ISBN 978-80-247-1784-5
- MARKOVÁ, E., a kol. *Psychiatrická ošetrovatelská péče*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2006. 352 s. ISBN 80-247-1151-6
- MINIBERGEROVÁ, L., DUŠEK, J. *Vybrané kapitoly z psychologie a medicíny pro zdravotníky pracující se seniory*. 1. vydání. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2006. 67 s. ISBN 80-7013-436-4
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, odbor sociálních služeb. *Stručný průvodce zákonem o sociálních službách*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2006
- MÜHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 203 s. ISBN 80-210-3345-2
- PACOVSKÝ, V. *O stárnutí a stáří*. 1. vydání. Praha: Avicenum, 1990. 136 s. ISBN 80-201-0076-8
- PICHAUD, C., THAREAUOVÁ, I. *Soužití se staršími lidmi: praktické informace pro ty, kdo doma pečují o staré lidi, i pro sociální a zdravotnické pracovníky*. 1. vydání. Praha: Portál, 1998. 160 s. ISBN 80-7178-184-3
- POKORNÁ, A. *Efektivní komunikační techniky v ošetrovatelství*. 1. vydání. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů ve spolupráci s LF MU, 2006. 86 s. ISBN 80-7013-440-2
- POLEDNÍKOVÁ, L., et al. *Geriatrické a gerontologické ošetrovatelství*. 1. vydání. Martin: Osveta, 2006. 216 s. ISBN 80-8063-208-1
- PROCHÁZKOVÁ, E. *Validační péče*. *Sestra*, 2009, č. 7–8, s. 12–13
- PROŠKOVÁ, E. *Poskytování zdravotní péče v zařízeních sociálních služeb*. *Florence*, ročník 1, číslo 3, březen 2010, s. 38–40
- PROUTY, G., a kol. *Preterapie*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. 197 s. ISBN 80-7178-949-6
- PŘINOSILOVÁ, D. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. 2. vydání. Brno: Paido, 2007. 178 s. ISBN 978-80-7315-157-7
- RHEINWALDOVÁ, E. *Novodobá péče o seniory*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 1999. 88 s. ISBN 80-7169-828-8
- Světová zdravotnická organizace, Regionální úřadovna pro Evropu. *LEMON 1*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 1996. 179 s. ISBN 80-7013-234-5
- ŠKRLA, P., ŠKRLOVÁ, M. *Kreativní ošetrovatelský management*. 1. vydání. Praha: Advent-Orion, 2003. 477 s. ISBN 80-7142-841-1
- ŠKRLA, P., ŠKRLOVÁ, M. *Řízení rizik ve zdravotnických zařízeních*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008. 200 s. ISBN 978-80-247-2616-8
- ŠTILEC, M. *Program aktivního stylu života pro seniory*. 1. vydání. Praha: Portál, 2004. 136 s. ISBN 80-7178-920-8
- TOLAN, J. *Na osobu zaměřený přístup*. 1. vydání. Praha, Portál, 2006. 223 s. ISBN 80-7367-146-8
- TOPINKOVÁ, E. *Geriatric pro praxi*. 1. vydání. Praha: Galén, 2005. 270 s. ISBN 80-7262-365-6
- TOPINKOVÁ, E., NEUWIRTH, J. *Geriatric pro praktického lékaře*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 1995. 299 s. ISBN 80-7169-099-6
- TOŠNEROVÁ, T. *Ageismus – průvodce stereotypy a mýty o stáří*. 1. vydání. Praha: Ambulance pro poruchy paměti, Ústav lékařské etiky 3. LF UK a FN Královské Vinohrady, 2002. 45 s. ISBN 80-238-9506-0

- TRACHTOVÁ, E., a kol. *Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu*. 2. vydání. Brno: IDV PZ, 2001. 186 s. ISBN 80-7013-324-8
- UPLEDGER, J. E., GROSSINGER, R., ASH, D., COHEN, D. *Kraniosakrální terapie. Co to je, jak se s ní pracuje*. Praha: Pragma, 2009. 138 s. ISBN 978-80-7349-192-5
- VENGLÁŘOVÁ, M. *Problematické situace v péči o seniory*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007. 96 s. ISBN 978-80-247-2170-5
- VENGLÁŘOVÁ, M., MAHROVÁ, G. *Komunikace pro zdravotní sestry*. Praha: Grada Publishing, 2006. 144 s. ISBN 80-247-1262-8
- VIDOVIČOVÁ, L., RABUŠIC, L. *Senioři a sociální opatření v oblasti stárnutí v pohledu české veřejnosti. Zpráva z empirického výzkumu*. 1. vydání. Brno: VÚPSV, 2003. 67 s.
- VODIČKA, G. *V zařízeních sociální péče jsou zdravotníci nepostradatelní*. Florence, Akcent. Informační kanál Všeobecné zdravotní pojišťovny, ročník 1, číslo 2, únor 2010
- VONDRÁČEK, L., WIRTHOVÁ, V. *Sestra a její dokumentace. Návod pro praxi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008. 88 s. ISBN 978-80-247-2763-9
- WEBER, P., a kol. *Minimum z klinické gerontologie pro lékaře a sestru v ambulanci*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2000. 151 s. ISBN 80-7013-314-7
- Zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe. Průvodce poskytovatele*. 2. vydání. Praha: MPSV ČR, 2003. 112 s. ISBN 80-86552-66-7

Zákonné normy

- Listina základních práv a svobod (vyhlášená pod č. 2/1993 Sb.)
- Úmluva o lidských právech a biomedicíně (sdělení MZV č. 96/2001 Sb. m.s.)
- Ústava České republiky – Ústavní zákon č. 2/1993 Sb.
- Věstník MZ ČR č. 1/2005 – Metodické opatření k používání omezovacích prostředků
- Vyhláška č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby
- Vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
- Vyhláška č. 385/2006 Sb., o zdravotnické dokumentaci
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách
- Vyhláška č. 239/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Zákon č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). Sbírka zákonů ČR. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1993, roč. 2004, částka 30, s. 1452–1479
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2005 Sb. ze dne 5. května 2005, kterým se mění zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 109/2006 Sb, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách

Elektronické zdroje

Bílá kniha v sociálních službách. Konzultační dokument. Vyd. MPSV. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/736/bila_kniha.pdf

Deklarace OSN o právech lidí s mentálním postižením. Dostupné na: <http://www.dobromysl.cz/scripts/detail.php?id=67>

Doporučení Evropské Alzheimerovské společnosti k použití omezujících prostředků v péči o pacienty s demencí. Dostupné na: <http://www.alzheimer.cz/?PageID=551>

Doporučení Rady Evropy č. 1418/1999 „O ochraně lidských práv a důstojnosti nevyléčitelně nemocných a umírajících“. Charta práv umírajících. Dostupné na: <http://www.umirani.cz/charta-prav-umirajicich.html>

Doporučené postupy – č. 6/2009. Aktualizace „Metodiky MPSV k provádění inspekci poskytování sociálních služeb od 1. ledna 2009“ účinná od 1. ledna 2010. K § 97 až 99 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 206/2009 Sb., a k Příloze č. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 239/2009 Sb. Vyd. MPSV, odbor sociálních služeb a sociálního začleňování. 2. verze, 11. 11. 2009. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/8063/aktualizace_metodiky_inspekci.pdf

Doporučený postup Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro používání opatření omezujících pohyb osob. Vyd. MPSV, poslední změna 3. 7. 2008, 11 s. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/5532/doporuceny_postup.pdf

Etický kodex inspektorů sociálních služeb. Vyd. MPSV, odbor 22. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/6893/eticky_kodex.pdf

Etický kodex sester vypracovaný Mezinárodní radou sester. Dostupné na: http://www.cna.cz/docs/tiskoviny/eticky_kodex_icn.pdf

Etický kodex sociálních pracovníků České republiky. Dostupné na: <http://sspcr.xf.cz/code.html>

Evropská deklarace o právech hluchoslepých lidí. Dostupné na: <http://www.helpnet.cz/dokumenty/deklarace-prav/285-3>

Evropská charta pacientů seniorů. Dostupné na: http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/06_1999/evropska_charta.html

Charta principů pro péči o člověka s demencí a jeho pečujícího. Dostupné na: http://www.seniorcentrum.cz/new_www/detail.php?parent_id=&id=16&pobocka=%C3%9Ast%C3%AD%20nad%20Labem&kod=C03_INFOCENTRUM

Charta základních práv Evropské unie. Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/32007X1214/htm/C2007303CS.01000101.htm>

Kodex správné praxe týkající se práv a kvality života lidí s roztroušenou sklerózou. Dostupné na: <http://www.helpnet.cz/vnitri-nemoci/roztrousena-skleroza/jak-zit-s-rs/7561-3>

- Metodika MPSV k provádění inspekcí poskytování sociálních služeb.* Vyd. MPSV. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/6894/metodika_inspekci.pdf
- Mezinárodní etický kodex sociální práce – principy.* Dostupné na: <http://www.socialni-pracovnici.cz/images/pdf/Mezinarodni%20eticky%20kodex.pdf>
- Mezinárodní listina práv hospitalizovaných psychiatrických pacientů.* APA Washington, prosinec 1992. Dostupné na: http://www.cchr.cz/cchr.php?display=dulezite_dokumenty
- Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012 (Kvalita života ve stáří).* Vyd. MPSV. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/5045>
- Odpovědi na časté dotazy k povinnému dalšímu vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách podle § 111 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.* Vyd. MPSV, odbor 22, poslední aktualizace 19. 1. 2010. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/8109/Povinne_dalsi_vzdelavani.pdf
- Otázky a odpovědi k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a k zákonu č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách.* Vyd. MPSV. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/2974/otazky_odpovedi_22-rev3.pdf
- Podpora transformace sociálních služeb.* Vyd. MPSV. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>
- Práce s klientem s rizikem v chování, manuál průvodce dobrou praxí.* Vyd. MPSV. 29 s. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/4035/manual.pdf> (poslední změna 4. 5. 2007)
- Práva seniorů.* Dostupné na: <http://www.helcom.cz/view.php?cislocclanku=2008030407>
- Práva tělesně postižených.* Vyd. MPSV. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/841>
- Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009–2012.* Vyd. MPSV. 25 s. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7759/Priority_rozvoje_soc_sluzeb.pdf
- Problematika restriktivních opatření.* Vyd. MPSV, poslední aktualizace 7. 11. 2008. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/1087>
- Příprava na stárnutí. Příprava na stárnutí v České republice.* Vyd. MPSV, odbor 22, poslední aktualizace 1. 8. 2008. Dostupné na: www.mpsv.cz
- Rada vlády pro seniory a stárnutí populace.* Vyd. MPSV, odbor 22, poslední aktualizace 29. 6. 2006. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/2897>
- Standardy kvality sociálních služeb.* Vyd. MPSV. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/cs/5963>
- Standardy kvality sociálních služeb. Výkladový sborník pro poskytovatele. Výstupy z tematických diskusních setkání a práce odborných týmů pro jednotlivé oblasti Standardů kvality sociálních služeb.* Vyd. MPSV, 2008. Dostupné na: http://www.mpsv.cz/files/clanky/5966/4_vykladovy_sbornik.pdf
- Stručný průvodce zákonem o sociálních službách.* Vyd. MPSV, 2006. Dostupné na: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/3222/zlom170x170web.pdf>
- <http://sspcr.xf.cz/EK.html>
- www.pecujici.cz/priruckyonline.shtml?x=141117
- www.wikipedia.org
- www.zsf.jcu.cz/struktura/utvary/edicni-oddeleni